

Při sběru brambor ručním vykopáním, anebo vyoráním se snažíme hlízy co nejméně poranit. Vyřezané hlízy sbíráme až 14 dní po odstranění natě, při teplotách nad 12 °C, zásadně ne z rozbahněné půdy. Oschlé hlízy vytřídíme a skladujeme jen zdravé a nepoškozené. Pozor na zelenání hlíz na světle.

Skladování brambor

Brambory skladujeme na vzdušném místě, bez přístupu světla. Rozhodující je stálá skladovací teplota 3 - 5 °C s určitou vlhkostí vzduchu, aby nedocházelo k vysychání hlíz. Vyšší nevětraná vrstva naskladněných neoschlyhých brambor způsobuje zapařování hlíz a podporuje rozvoj hnilob. Na skládce se setkáme s **mokrou hnilobou**, kterou si přineseme do skladu s napadenými hlízkami (ze zamokřeného pozemku nebo zapařené hlízy), **suchou hnilobou** která vzniká po poranění hlíz. Suchá hniloba je zrádná dlouhou inkubační dobou (2 měsíce). Ve sklizni ze zahrádek se však vyskytuje ojediněle, protože hlízy sbíráme ručně a manipulujeme s nimi opatrně. **Zásady dobré sklizně kvalitních brambor ze zahrádky:**

- 1) vytvoření co neoptimálnějších podmínek pro pěstování brambor (viz metodika pěstování jednotlivých odrůd);
- 2) volba správné odrůdy dle účelu a jejího dalšího užití - k dispozici pro zahrádkáře jsou špičkové odrůdy odolné proti hádátku bramborovému označené N, NN;
- 3) základem úspěchu je výsadba zdravé, biologicky hodnotné sadby - musíme si uvědomit, že i vynikající odrůdy při použití necertifikované sadby nás totálně zklamou;
- 4) vnější vady vidíme přímo na hlízkách (poškození, hniloby), ale rozhodující pro sklizeň je vnitřní biologická kvalita sadby, kdy hlízy nejsou zamořené virovými nemocemi, mají dobrou klíčivost a životnost. Tato vnitřní kvalita není vidět, ale její zárukou je nákup certifikované sadby A, B v uzavřeném obalu. Tato sadba je úředně prověřená a má deklarovanou kvalitu. Z toho důvodu jsou zahrádkáři v uzavřených pěstebních oblastech povinni podle zákona č. 219/2003 Sb., vyhlášky 368/2015 používat výhradně certifikovanou sadbu.

Přejeme Vám hodně úspěchů při pěstování našich odrůd na zahrádce.

Sídlo firmy a obchodní středisko Praha

Lhotská 2221/32
193 00 Praha 9 - Horní Počernice
Tel.: 281 923 901
Fax: 281 923 900

Obchodní ředitel – ing. Z. Bečka
se sídlem v OS Vysočina Želiv
Mobil: 606 678 756

Prodejní sklad Praha

Tel.: 281 923 902
Mobil: 606 626 496
602 692 094
Provozní doba:
Po: 8:30 – 16:00
Út – Pá: 7:30 – 16:00
E-mail: praha@europlant.cz

Obchodní středisko Vysočina Vatín

591 01 Žďár n. S. - Vatín 82
Tel.: 566 630 366
Fax: 566 524 080
Mobil: 724 052 505, 602 339 530
E-mail: vysocina@europlant.cz

Obchodní středisko Vysočina Želiv

Želiv 263, 394 44 Želiv
Mobil: 606 678 756, 727 853 831
Fax.: 565 581 005
E-mail: zbecka@europlant.cz

Obchodní středisko Šumava

341 42 Kolinec - Nemilkov 21
Mobil: 602 692 095
E-mail: sumava@europlant.cz

Bramborárna Úněšov

330 38 Úněšov
Tel.: 373 315 265
Fax: 373 315 247
Mobil: 723 364 192, 727 882 267
E-mail: unesov@europlant.cz

Odborný poradce

Václav Macek st.
Mobil: 602 282 897

BRAMBORY NA ZAHRÁDCE A U MALOPĚSTITELŮ

Kvalitní sadba, jistý výnos!

EUROPLANT

šlechtitelská spol. s r. o.
Lhotská 2221/32
193 00 Praha 9
Horní Počernice

Tel.: 281 923 901
Fax: 281 923 900
281 923 903

E-mail: info@europlant.cz
www.europlant.cz

Brambory na zahrádce a u malopěstitelů

I když brambory můžeme pěstovat na stejném pozemku několik let, pro vážné nebezpečí rozšíření chorob a škůdců (hniloby, háďátka bramborové, mandelinka bramborová) to nedoporučujeme.

Ideální je střídání plodin tak, aby brambory na pozemek přišly 1 x za čtyři roky. Pokud tenhle interval musíme zkrátit, je bezpodmínečně nutné vysazovat pouze brambory z uznané sadby a odrůdy odolné háďátku bramborovému, abychom si pozemek trvale nezamořili tímto škůdcem. Záhon pod brambory **vyhnojíme brzy** na podzim chlévskou mrvou, lépe kompostem, případně zeleným hnojením (řepka, hořčice, ředkev olejná), nejlépe je sázet až ve druhém roce po hnojení chlévskou mrvou. Za střední dávku chlévské mrvy můžeme považovat 4 kg na 1 m² pozemku. Je vhodné s mrvou zapravit do půdy i základní dávku superfosfátu (80 g na 1 m²) a draselné soli (30 g na 1 m²), jestli však použijeme množství 7 kg na 1 m² dodáváme do půdy tolik N (dusíku) a K (draslíku), že již stačí dohnojit jenom P (superfosfátem). Na jaře je vhodné pro rychlejší start růstu rozhodit před výsadbou na 1 m² dusíkaté hnojivo např. ledek v dávce 20 g (dle celkového stavu vyhnojení pozemku). Když použijeme na jaře jen kombinované hnojivo NPK, hnojíme v dávce 80 - 100 g na 1 m², tak plně doplňujeme chlévskou mrvu zapravenou na podzim.

Příprava půdy před výsadbou spočívá v nakypření a provzdušnění suché půdy do hloubky alespoň 15 cm, nejlépe opakovaně, čímž dosáhneme vydatného ničení klíčících plevelů a prohrátí půdy. Brambory pěstujeme v hrůbkové kultuře, kterou vytvoříme vyoráním mělkých rýh (6 - 8 cm), do kterých vysazujeme naklíčené hlízy a zahrnutím - naoráním vytvoříme hrůbky. Pro zahrádkáře je také vhodný způsob vysazování naklíčených hlíz do jamek (podle provázku), kde hlízy zahrneme a začínáme jen s rovinnou kulturou v nezapleveleném stavu. Všechny rostliny hrůbkujeme do výšky 20 - 30 cm. Chybou je vysazovat hlízy hluboko. Vhodná meziřádková vzdálenost je 62 cm, pro zahrádku i 50 cm. Hlízy v řádku vysazujeme na vzdálenost 30 - 35 cm, při hustší výsadbě vypěstujeme drobnější hlízy.

Příprava bramborové sadby

Pro výsadbu si zabezpečíme zdravou **certifikovanou sadbu**. Hlízy na pohled zdravé, nemusí být vždy zárukou dobré sklizně, protože brambory trpí virovými nemocemi, které se nemusí projevit na vzhledu. Uznaná, certifikovaná sadba zaručuje biologickou hodnotu a i odrůdovou pravost. Zahrádkář by se měl při nákupu sadby zajímat, zda kupuje certifikovanou sadbu (A, B), nebo jen vzhledně brambory. Jenom zdravá sadba zaručuje vysoký výnos. Sadbu před výsadbou je nutné probudit, lépe předklíčit nebo zakořenit. Nakličování probíhá při vyšší teplotě 10 - 18 °C **na světle** 3 - 4 týdny. Účelem je vytvořit krátké, silné, zbarvené klíčky, které mohou (jako mírně zasypané hlízy) i zakořeňovat. Pokud nemáme tyto možnosti nebo vysazujeme větší množství, musíme sadbu alespoň probudit (v očkách se objevují bílé zárodky klíčku). Tento proces trvá asi týden při teplotě 15 °C. Naklíčená sadba urychluje sklizeň o 2 - 3 týdny, narašená o týden. **Nejranější sklizeň** získáme ze zakořeňené sadby s **použitím netkaných textilií**. Textilií předhřejeme půdu minimálně na 8 °C. Po výsadbě záhon zakryjeme. Odkrýváme při kultivaci, plečkování a hrůbkování. Porost odkryjeme úplně až po odeznění posledních jarních mrazů. Na zahrádce můžeme brambory pěstovat i pod černou textilií. Hlízy vysazujeme do otvoru ve tvaru „T“ 30 x 30 cm. Kultivace odpadá. Porost odkryjeme před sklizní.

Termín výsadby brambor na zahrádce souvisí s možností poškození rostlin nočními mrazy. Doba vzcházení je 3 - 5 týdnů po vysázení. Zahrádkář podle možností boje proti mrazu sám volí termín výsadby. Převážně však sází brzo (v březnu) a riskuje (riziko snížíme překrytím textilií). Vzešlý porost, poškozený mrazem, je třeba přihnojit ledkem, rostliny opět obrazí a dají normální úrodu, která však bude zpožděná o 2 - 3 týdny.

Ošetření brambor v průběhu vegetace spočívá v opakovaném nahrnutí půdy do hrůbky se současným ničením plevelů. Hrůbkování opakujeme 2 - 3 x vždy po 7 - 10 dnech (podle zaplevelení). Poslední zásahy děláme do doby, kdy nepoškozujeme kořánky a rostliny (výška rostlin 20 - 30cm). Nízké nahrnutí hrůbky často způsobuje, že růstem se nové hlízy vytlačují na povrch půdy, zezelenají, a nejsou vhodné ke konzumu a jsou snadněji napadené plísní bramborovou. Rozhodující je

nenahrnovat hrůbky do špičky. Vrchol hrůbku by měl být na vrcholu široký nejméně 20 cm (nebezpečí zelenání hlíz a odtok vody).

Ochrana porostů proti nemocem a škůdcům se provádí jen v nevyhnutelných případech. Strupovitost omezujeme, resp. snižujeme v období nasazování hlíz likvidací přísušku - závlahou (zvláště na lehčích půdách). **Nejnebezpečnější nemoc**, která způsobuje hnití hlíz, je **plíseň bramborová**. Při ochraně se neobejdeme bez postřiků. Rané brambory sklizené do poloviny července není zpravidla nutné chemicky ošetřovat. V porostech brambor určených na pozdější sklizeň a zvláště na zimní uskladnění začínáme s preventivním postřikem před zapojetím porostu. Podle průběhu počasí a použitého přípravku volíme intervaly ošetření a jejich počet. Měli bychom vytvořit ochranný film na vrchní i spodní straně listů. Zárodky plísně se totiž šíří vzduchem a do rostlin vnikají dýchacími otvory (průduchy) na spodní straně listů. Ochranný film se deštěm poruší (10 mm srážek), proto při deštivém počasí zvyšujeme počet postřiků. Ze široké nabídky přípravků můžeme při nízkém infekčním tlaku použít např. DITHANE DG Neotec, CHAMPION 50 WP, KUPRIKOL 50. Při silném infekčním tlaku je vhodnější zvolit přípravek lokálně systémový nebo systémový např. ACROBAT MZ, INFINITO, CURZATE GOLD, RIDOMIL GOLD MZ PEPITE, REVUS aj. Je-li porost již napaden nebo dozrává, použijeme přípravek ALTIMA 500 SC. Tento přípravek zamezí přechodu plísně z rostlin do hlíz i při nepříznivém počasí (nad 10 mm srážek) v období, kdy jsou již pod trsem narostlé hlízy. V tomto případě je velmi účinnou ochranou proti napadení hlíz i odstranění napadené natě z porostu (výtrusy padají z listů na půdu a pronikají k hlízám). Na odstranění vytrháním nebo posekáním a vnesením z pole. **Hlavním škůdcem**, se kterým se setkáváme v bramborách, je **mandelinka bramborová**. Brouk, ale především jeho žravá larva, hlavně v teplých oblastech, může způsobit na zahrádkách holožír a tím podstatné snížení výnosu. Ekologicky je nejlepší jejich ruční sběr a následná likvidace. Likvidovat je možno i chemickým postřikem, nejlépe při výskytu malých larev. Použít můžeme některý z následujících přípravků: ACTARA 25 WG, BISCAYA 240 OD, DECIS MEGA, KARATE ZEON 5 CS, MOSPILAN 20 SP, NURELLE D aj. **U všech přípravků na ochranu rostlin je nutné dodržovat dávkování a další doporučení předepsaná výrobcem.**